

Гаврилюк В. В., курсант навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри юридичного документознавства Національної академії внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент *Клименченко С. Д.*

ВИМОГИ ДО КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ СЛІДЧОГО НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

За законодавством України повноваження розпочати і здійснювати досудове розслідування кримінального правопорушення покладено на слідчого. Саме слідчий перший дає оцінку різноманітним кримінальним діям підозрюваних у вчиненні злочину осіб, у зв'язку з чим він зобов'язаний вжити всіх передбачених законом заходів для встановлення події кримінального правопорушення та особи, яка його вчинила.

З цією метою йому необхідно провести ряд слідчих дій, зібрати всі докази у кримінальному провадженні. Складність і відповідальність діяльності слідчих вимагають від нього мобілізації таких навичок, як комунікабельність, культура спілкування, поведінки та мовленнєва вправність

Як відомо, одним із найпоширеніших джерел доказів у кримінальному провадженні є показання потерпілого, свідка, підозрюваного, обвинувачуваного. Тому слідчій діяльності властиво застосовувати під час спілкування діалог як двосторонній обмін інформацією між двома особами у вигляді питань та відповідей.

Процесуальний порядок проведення допиту визначений Кримінальним процесуальним кодексом України. Проте для досягнення цілі слідчим, а саме: встановлення всіх обставин у кримінальному провадженні, крім знань процесуального законодавства, слідчий повинен досконало володіти аналітичними здібностями та майстерністю мовлення. Уміти правильно будувати речення, ставити запитання, знаходити мовний контакт із допитуваною особою та дотримуватися етикету ділового спілкування – ось у чому запорука успіху слідчого під час проведення допиту.

Культура усного та писемного мовлення слідчого повинна постійно вдосконалюватися від орфографічно-пунктуаційної, лексичної та морфологічної грамотності до стилістичної виразності та вміння вести діалог. А тому під час навчання в

Національній академії внутрішніх справ майбутнім слідчим особливу увагу необхідно приділяти опануванню фахової державної мови, оскільки будь-яке недотримання мовних норм у протоколах, постановах та інших документах може стати підставою для їх скасування.

Отже, до основних ознак культури усного та писемного мовлення слідчого слід віднести такі:

1. Змістовність.

Слідчому під час проведення слідчих дій, у тому числі допиту, необхідно ретельно продумувати запитання, текст і основну думку будь-якого висловлювання. Щоб повністю розкрити всі обставини вчинення злочину, слід говорити й писати лише про те, що стосується безпосередньо цих обставин. Не говорити й не писати зайвого, а лише поступово й продумано з'ясовувати ті дані, яких не вистачає для вирішення завдань кримінального провадження по суті.

2. Правильність і чистота.

Якщо обов'язковою умовою грамотності мовлення є дотримання усіх мовних норм, то критерієм чистоти мовлення є уникнення слів-паразитів, просторічних, жаргонних, суржикових та діалектних лексем і мовних формул.

3. Точність.

Слідчий під час допиту повинен добирати кожне слово строго відповідно до його лексичного значення і будувати запитання таким чином, щоб найточніше передавати їхню суть і зміст, аби у підозрюваного не виникало бажання маніпулювати свідомістю свого візаві.

4. Логічність і послідовність.

Слідчі повинні систематизувати отримані дані під час допиту й послідовно висвітлити їх у відповідному протоколі. При цьому необхідно уникати логічних помилок з метою забезпечення смислових зв'язків між словами і реченнями в тексті.

5. Виразність і образність.

Під час проведення слідчих дій слідчі повинні навчитися добирати слова і будувати речення так, щоб якнайкраще і якнайточніше передати думку, бути переконливим у кожному своєму висловлюванні і таким чином впливати на співрозмовника.

Отже, становлення слідчого як компетентного співробітника органу досудового розслідування вимагає від нього постійного надбання комунікативних навичок і удосконалення та постійного підвищення рівня володіння державною мовою професійного спрямування.

Список використаних джерел

1. Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України: затв. наказом М-ва внутрішніх справ України від 06.07.2017р. № 570.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар / за заг. ред. В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила – К.: «Юстініан», 2012. –1224 с.

3. Зубков М.Г. Українська мова: Універсальний довідник. – 6-те вид., доп. – Х.: 2009. – 512с.

Тамілова Я. Є., курсант навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри юридичного документознавства Національної академії внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент **Клименченко С. Д.**

ЧОМУ ПОЛІТИКА БОЇТЬСЯ СЛОВА?

*Страшні слова, коли вони мовчать,
коли вони зненацька причайлись...
Ліна Костенко*

Українська мова – одна з найбільш милозвучних мов світу: нею приємно спілкуватися, вона має цікаву та багату історію, чимало іноземців захоплюються нею та вивчають для власного задоволення. А яку ж насправді значну роль відіграють слова в нашому житті, як же приємно почути «на добраніч», «я тебе кохаю», «буду сумувати». Але вони можуть не лише принести щастя, а й безжалісно поранити, немов куля, яка влучає прямо в серце. Тому слово – це зброя в наших руках, при поводженні з якою також слід дотримуватися заходів безпеки, адже ним можна образити, докорінно змінити чиєсь життя чи навіть довести до самогубства.

Відповідно до Загальної декларації ООН з прав людини, кожен має право на свободу слова, тобто на публічне висловлення своєї думки без протиправного обмеження цензурою чи можливістю відповідальності, яке не обмежується публічними виступами і в загальному сенсі охоплює й інші форми самовираження. Надзвичайно негуманним було би встановлювати чіткі правила, які визначатимуть те, яка саме думка є правильною, про кого та про що можна говорити.